

Ilbäcken - WA95161293 / SE709493-170163

Vattenkategori	Vattendrag	Län	Västerbotten - 24
Typ	Vattenförekost	Kommun	Umeå - 2480
Distrikt	1. Bottenviken (nationell del) - SE1	Längd (km)	3,6
Huvudavrinningsområde	Umeälven - SE28000		

Mer information <http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA95161293>

Miljö kvalitetsnorm

Ekologisk status

Kvalitetskrav

■ God ekologisk status 2027

Version: Beslutad

Den ekologiska statusen i ytvattenförekomsten har klassificerats till måttlig, otillfredsstillande eller dålig. Vattenmyndigheten har bedömt att det finns skäl att fastställa miljö kvalitetsnormen till god ekologisk status med tidsfrist till 2027 i enlighet med 4 kap 2§ Vattenförvaltningsförordningen (SFS 2004:660).

Motivering till kvalitetskrav

▲ Motiveringstexter kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Morfologiska förändringar

I vattenförekomsten finns av människan skapade morfologiska förändringar som har bidragit till att ekologisk status bedömts till sämre än god. Vilken eller vilka typer av morfologisk förändring som är aktuell i denna vattenförekomst går att läsa om under rubriken Påverkanskällor. För att vattenförekomsten ska nå god ekologisk status krävs åtgärder. De föreslagna åtgärderna är listade under rubriken Åtgärder. Samtliga vattenförekomster med morfologiska problem är i behov av åtgärdsutredning innan fysiska åtgärder kan påbörjas. Detta beror på att underlaget som använts för klassning är relativt grovt och därmed saknas information om i vilken omfattning åtgärder krävs eller mer specifikt vilka åtgärder som krävs för att vattenförekomsten ska uppnå god ekologisk status. När en åtgärdsutredning genomförs ska fysiska åtgärder utföras i syfte att nå miljö kvalitetsnormen inom utsatt tid. Processen förutses bli tids- och resurskrävande till följd av en kombination av otillräcklig administrativ kapacitet, otillräckliga resurser samt otillräcklig lagstiftning. Dessutom är återhämtningstiden för att etablera ekologiskt funktionella kantzoner så pass lång att god status inte kan förväntas nås innan 2021. Därför beslutas att vattnet får ett undantag i form av tidsfrist till 2027.

Flödesregleringar

Vattenförekomsten är påverkad av hydrologiska förändringar som har bidragit till att ekologisk status bedömts till sämre än god. Vilken typ av hydrologisk förändring som är aktuell i denna förekomst går att läsa om under rubriken Påverkanskällor. För att vattenförekomsten ska nå god ekologisk status krävs åtgärder. Vattenförekomster med hydrologiska problem är i första hand i behov av åtgärdsutredning innan fysiska åtgärder kan påbörjas. Detta beror på att underlaget som använts för klassning är relativt grovt och därmed saknas information om i vilken omfattning åtgärder krävs samt mer specifikt vilka åtgärder som krävs för att vattenförekomsten ska uppnå god ekologisk status. När en åtgärdsutredning genomförs ska fysiska åtgärder utföras i syfte att nå miljö kvalitetsnormen inom utsatt tid. Processen förutses bli tids- och resurskrävande till följd av en kombination av otillräcklig administrativ kapacitet, otillräckliga resurser samt otillräcklig lagstiftning vilket sammantaget innebär orimliga kostnader. Därför beslutas att vattnet får ett undantag i form av tidsfrist till 2021.

Konnektivitet

I vattenförekomsten eller i närliggande vattenförekomster finns ett eller flera av människan skapade vandringshinder. Detta bidrar till att ekologisk status idag är sämre än god. Information om vilken typ av vandringshinder det handlar om finns under rubriken Påverkanskällor. För att nå god ekologisk status behöver fria vandringsvägar för fisk och andra organismer skapas. Under rubriken Åtgärder finns det mer att läsa. Först måste det utredas vilka åtgärder som är lämpliga på den här platsen. I nästa skede utförs åtgärderna så att miljö kvalitetsnormen uppnås inom utsatt tid. Det kan dock vara svårt att hinna med åtgärder innan 2015, eftersom den administrativa kapaciteten och resurserna för offentlig finansiering kan visa sig vara otillräckliga. I vissa fall kan även lagstiftningen behöva ses över. Sammantaget kan processen därmed innebära orimliga kostnader. Därför beslutas att vattnet får ett undantag i form av tidsfrist till 2021.

Kemisk ytvattenstatus

Kvalitetskrav

God kemisk ytvattenstatus

God kemisk ytvattenstatus 2015 med undantag för kvicksilver (Hg) och polybromerade difenyletrar (PBDE). Ämnen vars påverkan i första hand kommer ifrån atmosfäriskt nedfall från långväga lufttransporter efter förbränning av varor. Ämnena överskrider sina respektive gränsvärden i fisk i alla Sveriges vattenförekomster (se referenser från NRM i referensbiblioteket i VISS: 53314 och 53315). Även om halterna minskar generellt på grund av restriktioner är det svårt att veta när god kemisk status kommer att uppnås. Undantag sätts i form av mindre strängt krav med skälen tekniskt omöjligt.

Undantag - Mindre stränga krav

Kvicksilver och kvicksilverföreningar

Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

▲ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för kvicksilver (Hg), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av kvicksilver bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referens från SLU i referensbiblioteket i VISS: 51583 eller IVLs biotadatabas: 51273). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av kvicksilver till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Den största påverkan av kvicksilver består av atmosfärisk deposition vars ursprung är långväga, globala atmosfäriska utsläpp från tung industri och förbränning av stenkol. I Sverige har en stor mängd av det nedfallande atmosfäriska kvicksilvret under lång tid ackumulerats skogsmarkens humuslager, varifrån det kontinuerligt sker ett läckage till ytvattnet med påföljande ackumulering i vattenlevande organismer och fisk. Problemet bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av kvicksilver (december 2015) får dock inte öka.

Bromerad difenyleter

Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

▲ *Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet*

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för bromerade difenyletrar (kongenerna 28, 47, 99, 100, 153 och 154), även kallade polybromerade difenyletrar (PBDE), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av PBDE bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referenser från NRM i referensbiblioteket i VISS: 53314 och 53315). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av PBDE till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Problemet beror främst på påverkan från långväga luftburna föroreningar och bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av PBDE (december 2015) får dock inte öka.

Statusklassning

Status ?	Klassificering
- Ekologisk status	■ Måttlig
- Tillkomst/härkomst	■ Naturlig
- Kemisk status	■ Uppnår ej god

Ekologisk status - Biologiska kvalitetsfaktorer ?

Påväxt-kiselalger	■ Hög
IPS-index för Kiselalger	■ Hög
ACID - Surhetsindex för vattendrag och sjöar	■ Måttlig
Bottenfauna	■ Ej klassad
ASPT	■ Ej klassad
DJ-index	
Fisk	■ Måttlig
Fisk i rinnande vatten (VIX)	
Fisk i rinnande vatten (VIXMORF)	
Fisk i rinnande vatten (VIXh)	
Fisk i rinnande vatten (VIXsm)	

Ekologisk status - Fysikalisk-Kemiska kvalitetsfaktorer

Näringsämnen	■ Ej klassad
Försurning	■ Ej klassad
Särskilda förorenande ämnen	■ Ej klassad
Arsenik	■ Ej klassad
Koppar	■ Ej klassad
Krom	■ Ej klassad
Uran	■ Ej klassad
Zink	■ Ej klassad
Ammoniak	■ Ej klassad
Icke-dioxinlika PCB'er (6 PCB: 28,52,101,138,153,180)	■ Ej klassad
Nitrat	■ Ej klassad

Ekologisk status - Hydromorfologi

Konnektivitet i vattendrag	■ Dålig
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning i vattendrag	■ Dålig
Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag	■ Dålig

Hydrologisk regim i vattendrag	■ Dålig
Specifik flödesenergi i vattendrag	■ Dålig
Volymsavvikelse i vattendrag	■ Ej klassad
Avvikelse i flödets förändringstakt	■ Ej klassad
Vattenståndets förändringstakt i vattendrag	■ Ej klassad
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	■ Otilfredsställande
Vattendragsfårans form	■ Dålig
Vattendragets planform	■ Dålig
Vattendragsfårans bottensubstrat	■ Dålig
Död ved i vattendrag	
Strukturer i vattendraget	■ Dålig
Vattendragsfårans kanter	■ Dålig
Vattendragets närområde	■ Måttlig
Svämplanets strukturer och funktion i vattendrag	■ God

Kemisk status

Prioriterade ämnen	■ Uppnår ej god
Bromerad difenyleter	■ Uppnår ej god
Bly och blyföreningar	■ Ej klassad
Kadmium och kadmiumföreningar	■ Ej klassad
Kvicksilver och kvicksilverföreningar	■ Uppnår ej god
Nickel och nickelföreningar	■ Ej klassad

Miljöproblem och påverkanskällor

Påverkanskällor ?

Klassificering

Punktkällor - reningsverk	
Punktkällor - Bräddning	
Punktkällor - IED-industri	
Punktkällor - Inte IED-industri	
Punktkällor - Förorenade områden	
Punktkällor - Deponier	
Punktkällor - Lakvatten från gruvdrift	
Punktkällor - Vattenbruk	
Punktkällor - Andra signifikanta punktkällor	
Diffusa källor - Urban markanvändning	
Diffusa källor - Jordbruk	
Diffusa källor - Skogsbruk	
Diffusa källor - Transport och infrastruktur	
Diffusa källor - Förorenad mark/gammal industrimark	
Diffusa källor - Enskilda avlopp	
Diffusa källor - Atmosfärisk deposition	■ Betydande påverkan
Diffusa källor - Materialtäkt	
Diffusa källor - Vattenbruk	
Diffusa källor - Andra relevanta	
Vattenuttag eller vattenavledning - för jordbruk	

Vattenuttag eller vattenavledning för dricksvatten	
Vattenuttag eller vattenavledning - för industri	
Vattenuttag eller vattenavledning - för kylvatten	
Vattenuttag eller vattenavledning - för vattenbruk	
Vattenuttag eller vattenavledning - för vattenkraft	
Vattenuttag eller vattenavledning - annat	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för vattenkraft	☒ Betydande påverkan
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för dricksvatten	☐ Ej klassad
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för översvämningsskydd	☐ Ej klassad
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för bevattnig	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för turism och rekreation	☐ Ej klassad
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för industrin	☐ Ej klassad
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för sjöfart	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - Annat	☒ Betydande påverkan
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - okända eller föråldrade	☐ Ej klassad
Förändring av hydrologisk regim - jordbruk	☒ Betydande påverkan
Förändring av hydrologisk regim - Sjöfart	
Förändring av hydrologisk regim - vattenkraft	☐ Ej klassad
Förändring av hydrologisk regim - offentlig vattenförsörjning	
Förändring av hydrologisk regim - fiske och vattenbruk	
Förändring av hydrologisk regim - annat	☐ Ej klassad
Fysisk förlust av hela eller delar av vattenförekomster	
Förändring av morfologiskt tillstånd - för översvämningsskydd	
Förändring av morfologiskt tillstånd - för jordbruket	☒ Betydande påverkan
Förändring av morfologiskt tillstånd - för sjöfart	
Förändring av morfologiskt tillstånd - annat	☐ Ej klassad
Förändring av morfologiskt tillstånd - okända eller föråldrade	☐ Ej klassad
Andra hydromorfologiska förändringar	
Introducerade sjukdomar eller arter	
Exploatering eller borttagande av djur eller växter	
Nedskräpning, olaglig avfallsdumpning	
Annan signifikant påverkan	
Okänd signifikant påverkan	
Historisk förorening	

Åtgärder

Här presenteras de föreslagna och genomförda åtgärderna för vattenförekomsten.

Juridiskt bindande åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram innehåller de åtgärder som myndigheter och kommuner behöver genomföra för att miljökvalitetsnormerna ska följas. Åtgärdsprogrammen för respektive vattendistrikt hittar du på www.vattenmyndigheterna.se.

Åtgärderna i åtgärdsprogrammet är administrativa åtgärder som är juridiskt bindande. Dessa syftar till att bana väg för de åtgärder som genomförs direkt i vattenmiljöerna för att förbättra vattnets ekologiska och kemiska status.

Möjliga, planerade, pågående och genomförda åtgärder för bättre vattenkvalitet

Nedan visas genomförda och planerade åtgärder samt föreslagna åtgärder som kan behöva genomföras för att uppnå bättre vattenkvalitet.

Åtgärderna är inte juridiskt bindande, utan en del i den långsiktiga planeringen för bättre vatten. Det kan finnas ytterligare åtgärder som av olika anledning ännu inte blivit registrerade. Vattenmyndigheterna välkomnar synpunkter och konkreta förbättringsförslag på föreslagna åtgärder.

Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 3 (9 st)							
Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Biotopvård i Ilbäcken	Biotopvård i vattendrag	Ilbäcken	Ökning Habitat 3 100 m		-		
Lokalt anpassad kantzon i Ilbäcken	Lokalt anpassad kantzon	Ilbäcken		0,075 ha	-		
Nedströmspassage förbi Stornorrorsdammen	Anordningar för nedströmspassage	Stornorrors dämningssområde	Ökning Habitat 1 300 ha	1 st	-		
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken	Omläggning/byte av vägtrumma	7094385 - 741151	Ökning Habitat 0,3 ha		-		
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken	Omläggning/byte av vägtrumma	7094878 - 741065	Ökning Habitat 1,4 ha		-		
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken	Omläggning/byte av vägtrumma	7094743 - 741086	Ökning Habitat 0 ha		-		
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken	Omläggning/byte av vägtrumma	7094349 - 741097	Ökning Habitat 0 ha		-		
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken	Omläggning/byte av vägtrumma	7096155 - 740863	Ökning Habitat 0,1 ha		-		
Uppströmspassage förbi Stornorrorsdammen	Uppströmspassage	Stornorrors dämningssområde Umeälven (Stornorrors naturfåra)	Ökning Habitat 1 300 ha		-		

Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 2 (18 st)

Förslag på åtgärder som är möjliga att genomföra eller skulle behöva genomföras för att nå god vattenstatus.

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Nedströmspassage förbi Stornorrorsdammen	Anordningar för nedströmspassage	Stornorrors dämningssområde	Ökning Habitat 1 300 ha	1 st	-		
Biotopvård i Ilbäcken	Biotopvård i vattendrag	Ilbäcken	Ökning Habitat 3 100 m		-		
Restaurering av Ilbäcken.	Biotopvård i vattendrag	Ilbäcken			-		

Ekologiskt funktionella kantzoner vid Ilbäcken.	Ekologiskt funktionella kantzoner	Ilbäcken		3,7 ha	-
Lokalt anpassad kantzon i Ilbäcken	Lokalt anpassad kantzon	Ilbäcken		0,075 ha	-
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken	Omläggning/byte av vägtrumma	7094385 - 741151	Ökning Habitat 0,3 ha		-
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken	Omläggning/byte av vägtrumma	7094878 - 741065	Ökning Habitat 1,4 ha		-
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken	Omläggning/byte av vägtrumma	7094743 - 741086	Ökning Habitat 0 ha		-
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken	Omläggning/byte av vägtrumma	7094349 - 741097	Ökning Habitat 0 ha		-
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken	Omläggning/byte av vägtrumma	7096155 - 740863	Ökning Habitat 0,1 ha		-
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken SE709493-170163	Omläggning/byte av vägtrumma	7094385 - 741151		1 st	-
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken SE709493-170163	Omläggning/byte av vägtrumma	7094878 - 741065		1 st	-
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken SE709493-170163	Omläggning/byte av vägtrumma	7094743 - 741086		1 st	-
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken SE709493-170163	Omläggning/byte av vägtrumma	7094349 - 741097		1 st	-
Omläggning/byte av vägtrumma i Ilbäcken SE709493-170163	Omläggning/byte av vägtrumma	7096155 - 740863		1 st	-
Uppströmspassage förbi Stornorrorsdammen	Uppströmspassage	Stornorrors dämningssområde Umeälven (Stornorrors naturfåra)	Ökning Habitat 1 300 ha		-
Ekologiskt funktionella kantzoner vid Ilbäcken.	Åtgärdsutredning - övervakningsbehov	Ilbäcken		1 st	-
Restaurering av Ilbäcken.	Åtgärdsutredning - övervakningsbehov	Ilbäcken		1 st	-

Genomförda åtgärder (2 st)

Åtgärder som har genomförts i eller kring vattenförekomsten eller har en effekt på vattenförekomsten

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Miljöersättning ekologisk odling	Odling utan bekämpningsmedel	Mynnar i Umeälvens vattendragsyta		10 ha	2010 - 2014		
Miljöersättning extensiv vallodling	Vallodling i slättlandskapet (enligt miljöstödet)	Mynnar i Umeälvens vattendragsyta	Minskning Totalkväve st/år Minskning Totalfosfor st/år	10 ha	2010 - 2014		

Miljöövervakning

Övervakningsstation	Program	Undersökning	Programspecifikt ID	Programspecifikt namn
Ilbäcken	VER, Västerbottens län (Kiselalger i vattendrag)	Vattenkemi i vattendrag	ACpf34	Ilbäcken
Ilbäcken	VER, Västerbottens län (Kiselalger i vattendrag)	Kiselalger	ACpf34	Ilbäcken

Skyddade områden**Område**

Avloppskänsliga områden, inlandsvatten, fosfor

EUID

SELK001

Områdestyp

Avloppsvattendirektivet

Typtillhörighet**Värde****Typindelning/Typtillhörighet ?**

Vattentyp - Vattendrag	2LB
Limnisk vattentypsregion	Norra Sverige ≤ 200 m (2)
Tillrinningsområdets storlek (km ²)	≤ 100 (L)
Vattendragslutning (%)	≥ 2 (B)

Vattenversion*I följande versioner har detta objekt existerat***Version**

Ytvatten innan versionshantering

SVAR_2010_1

SVAR_2012_2

SVAR_2016

Datum

2011-05-09 12:09

2011-10-17 12:07

2012-11-08 09:07

2017-06-20 09:29

Cykel

Förvaltningscykel 1 (2004 - 2009)

Förvaltningscykel 2 (2010 - 2016)

Förlängning av förvaltningscykel 2

Förvaltningscykel 3 (2017 - 2021) (aktuell)

Vattentyp

Vattenförekomst

Vattenförekomst

Vattenförekomst

Vattenförekomst

Kontakta Länsstyrelsen i Västerbotten**E-post** AC-DL-bersek@lansstyrelsen.se**Hemsida** <http://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/vattenforvaltning/Pages/default.aspx>